

Lze je milovat?

Pozdrav:

Milé sestry a milí bratři, vítám Vás na těchto bohoslužbách slovy apoštolskými: Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi námi. Amen

Introit: (Žalm 85, 8. 10-14)

8 Ukaž nám, Hospodine, své milosrdenství, uděl nám svou spásu!

10 Ano, jeho spása je blízko těm, kdo se ho bojí, v naší zemi bude přebývat sláva.

11 Setkají se milosrdenství a věrnost, spravedlnost s pokojem si dají políbení.

12 Ze země vyraší pravda, z nebe bude shlížet spravedlnost.

13 Hospodin dopřeje dobrých časů, svou úrodu vydá naše země.

14 Před ním půjde spravedlnost a on bude kráčet její cestou.

Píseň: 667

Modlitba:

Bože veškeré moudrosti, prosíme tě, abys inspiroval, oslovoval a provázel naše politické reprezentanty v těchto složitých a rozdělených dobách. Dej povstat skvělým ženám i mužům na všech úrovních, kteří budou lidmi pokoje, integrity, udivující odvahy i schopnosti vést nás k dobrým rozhodnutím a naději do budoucna. Dej nám vedoucí, kteří budou klást zájmy všech nad své vlastní. Děkujeme za nový den a prosíme o Ducha moudrosti, abychom porozuměli Tvému Slovu. Amen.

I. Čtení: (Ř 7, 14-25)

Milí bratři a milé sestry v Pánu Ježíši Kristu, vyslechněte si slova z Písma Svatého, jak je nacházíme zapsaná v listě Římanům, v 7 kapitole, od 14-25 verš.

14 Víme, že zákon je svatý – já však jsem hříšný, hříchu zaprodán.

15 Nepoznávám se ve svých skutcích; vždyť nedělám to, co chci, nýbrž to, co nenávídím.

16 Jestliže však to, co dělám, je proti mé vůli, pak souhlasím se zákonem a uznávám, že je dobrý.

17 Pak to vlastně nejsem já, kdo jedná špatně, ale hřích, který je ve mně.

18 Vím totiž, že ve mně, to jest v mé lidské přirozenosti, nepřebývá dobro. Chtít dobro, to dokážu, ale vykonat už ne.

19 Vždyť nečiním dobro, které chci, nýbrž zlo, které nechci.

20 Jestliže však činím to, co nechci, nedělám to já, ale hřích, který ve mně přebývá.

21 Objevuji tedy takový zákon: Když chci činit dobro, mám v dosahu jen zlo.

22 Ve své nejnějnější bytosti s radostí souhlasím se zákonem Božím;

23 když však mám jednat, pozoruji, že jiný zákon vede boj proti zákonu, kterému se podřizuje má mysl, a činí mě zajatcem zákona hříchu, kterému se podřizují mé údy.

24 Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti?

25 Jedině Bohu buď dík skrze Ježíše Krista, Pána našeho! – A tak tentýž já sloužím svou myslí zákonu Božímu, ale svým jednáním zákonu hříchu.

Blahoslavení jsou všichni, kteří slyší Boží slovo a ve svém srdci ho zachovávají. Amen

Píseň: S 147

Slůvko dětem:

Píseň: „Všechny děti v celém světě“ ze zpěvníku „Buď Tobě sláva“

Kázání: (Lk 6, 27-31)

Slova Písma Svatého, nad kterými se budeme dnes zamýšlet, jsou zapsaná v evangeliu podle Matouše 7, 12 a v evangeliu podle Lukáše 6, 27-31. Tam čteme:

27 Ale vám, kteří mě slyšíte, pravím: Milujte své nepřátele. Dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí.

28 Žehnejte těm, kteří vás proklínají, modlete se za ty, kteří vám ubližují.

29 Tomu, kdo tě udeří do tváře, nastav i druhou, a bude-li ti brát plášť, nech mu i košili!

30 Každému, kdo tě prosí, dávej, a co ti někdo vezme, nepožaduj zpět.

31 Jak chcete, aby lidé jednali s vámi, tak jedněte vy s nimi.

Milí bratři, milé sestry,

tenhle ten úryvek se skládá z jedné strofy, která má čtyři příkazy: milujte, prokazujte dobro, žehnejte a modlete se. A to všechno za nepřátele. A končí to zlatým pravidlem.

Toto je jeden z nejpozoruhodnějších textů, jaké kdy byly napsány! Naprosto převrací lidské představy o **nepřátelích a odpuštění**. Vyjadřuje způsob, jakým se na věci dívá Bůh, který nám navzdory našim chybám nic nevyčítá. Tak žil Ježíš, tak zemřel za své popravčí. Tento postoj jeho srdce byl posvěcen jeho Otcem a přivedl ho do věčného života.

„Milujte své nepřátele!“ Úlohou tohoto úryvku je připomenout, jak mě Bůh miluje, abych já s vědomím omilostněného hříšníka učinil z této činnosti pramen nového života. V těchto slovech můžeme vidět, kdo je Bůh pro nás a kdo jsem já pro něj a taktéž kým mám být já pro druhé lidi.

Mít před očima příklad Ježíše, který myšlenku vyslovil, a vzpomenou si, že On na rány bičem i hřeby v rukou odpovídal „*Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co dělají*.“

Nejstručnějším shrnutím biblického poselství je „**Dvojpríkázání lásky**“, které mluví o lásce k Bohu a lásce k lidem - bližním. A vědí, že bližní není ten, kdo je nám blízko svými sympatiemi, nýbrž ten, koho my potkáme a rozhodneme se mu bližním být - včetně neznámých, jinak lhostejných nebo protivných. Nakonec i Desatero, deset slov o pravém životě, tvoří dvě části – první se týká vztahu k Bohu, druhá k člověku, obě jsou nesený láskou jako základním prostředím.

O křesťanské lásce k nepřítelům ví i okolí křesťanů. Mnozí pak tuto výzvu hodnotí tak, že křesťané si uložili nesplnitelný úkol a možná právě proto jí porušili a porušují.

Ta výzva skutečně zní divně, především nesplnitelně, možná i nesprávně. „Miluj své nepřátele“ jako by zbavovalo člověka citu, jako by předpokládalo člověka bez emocí nebo toho, který emoce dokonale ovládá.

Copak je možné a správné milovat někoho, kdo mně ubližuje? Hlavou nám táhnou naši nepřátelé, osobní i „*kolektivní*“. **Lze je milovat?** Může milovat žena muže, který ji opustí po mnohaletém manželství? Může člověk milovat kolegu, který mu svým podrazem zničil kariéru nebo pověst? Mohu mít rád toho, kdo mně ukradl můj majetek? Může blízký oběti milovat jejího vraha? Jak milovat diktátory, válečné zločince, teroristy, viníky válek a genocid, či trestně stíhaných vládních politiků?

Ježíš klade na své učedníky stále větší nároky. Ono „**milovat**“ se chápat v nějaké obrazné, hodně „*zeštíhlené*“ podobě – milovat v nepřátelích lidstvo jako takové, zástupce stvoření, i když pobloudilé. Láska k nepřítelům znamená **nenávidět nepřátelství a hřích**. Ani se nedivím křesťanům, že jim „*milování nepřátel připadá jako úkol nedostižný i nesprávný*.“

Nedivme se, že křesťané vypadají jako „*slaboši*“, kteří chtějí mít za všech okolností klid a nedovedou se postavit zlu. Ta opravdová síla není v nenávidění a zlobě, ale v odpuštění a lásce.

Pojem „*milovat*“ překypuje city, emocemi a prožitky. Podobně jako anglické „*love*“ nebo německé „*lieben*“ znamená toužit po někom, radovat se z jeho přítomnosti, prožívat s ním štěstí, cítit se po jeho boku naplněný. „*Milovat*“ znamená těšit se na něho, prožívat smutek nad jeho nezdary a trpět při jeho bolesti.

Evangelium vysvětluje: „*milujte své nepřátele*“, znamená „*dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí*“. Tohle milování se totiž (alespoň zpočátku) netýká citu, náklonnosti, sympatií, nebo toho, co mně kdo udělal nebo neudělal. Budme svobodní ve svých citech, **svobodní i odpovědní**. Nenuťme se do prožitků, které nám nejsou vlastní. Ale „*dobře čiňte*“ není otázka citu ani vůle. **Je to otázka vyznání víry**.

Řečeno jinak, je to otázka přemýšlení **o životě před tváří Boží**. Je to hledání napříč různými dialogy, postoji a zkušenostmi, co je nezávislé na jednotlivém člověku.

Za tím provokativním „*milujte své nepřátele*“ přichází komentář: „*Jestliže milujete jen ty, kdo vás milují, můžete za to očekávat Boží uznání? Vždyť i hříšníci milují ty, kdo je milují.*“ (v. 32) Zvláštní motivace.

Jenže právě tohle je ten čin, kdy člověk překročí přirozené hranice sympatií, kdy z nich dokáže vykročit o krok dál - **ve směru lásky**. Nikoli ve směru citu, ale právě napříč jím, přes jeho hranice, skoro až proti němu. Protiva zůstává protivou, škůdce škůdcem, nepřítel nepřitelem a zločinec zločincem – alespoň zatím a v mých očích. Moje pocity se nemění – zatím. Už mě nevedou sympatie, nýbrž povolání ke **smysluplnému životu**. To je náš úkol: posouvat hranici dobra za hranice přirozené náklonnosti.

Najednou se evangelium může jevit v jiném světle. „*Milování nepřátel*“ není skutek slabosti, měkkosti vůči zlu, nýbrž odvážný čin: „**dobře činit**“ navzdory zlu protivníků, a navzdory svým citům. Ono „*dobře činit*“ může znamenat leccos, možná i pár facek.

„*Dobře činit*“ ovšem vyžaduje vnitřní sílu. Tu však člověk nečerpá nikde jinde, než v jediné možné motivaci – u Boha. „*Milovat své nepřátele*“ znamená - zkusit vykročit z pout přirozených sympatií a zkusit posunout naši hranici.

Ježíš nás vyzývá, abychom odpovídali světu jako on – **láskou, žehnáním, modlitbou a obětí**. Jsme žádáni, abychom to činili nejen v situacích, se kterými souhlasíme, nýbrž za všech okolností. Poprosme Boha, aby odstranil, co způsobujeme, že nedůvěřujeme, hodnotíme, odsuzujeme nebo se držíme zpátky. Prosme o trpělivost snášet obtížné podmínky a o odvalu, abychom byli schopní čelit jim nejlépe, jak jen dokažme.

„*Jak chcete, aby lidé jednali s vámi, jednejte i vy s nimi.*“ (v. 31) „**Zlaté pravidlo**“, které obrací role.

Protože je mnoho věcí, bez nichž se nedá žít nebo se bez nich žije jen těžko. Zpravidla se takové věci samy hlásí o pozornost. Ale vědět, kam můj život míří, co je našim základem, je darem nenápadným pro tento svět.

Modlitba: Ježíši, znovu obracíš naše myšlení vzhůru nohama! Láska k nepřátelům je v rozporu s lidskou povahou, ale žádáš ji od nás. Nyní nás vybízíš, abychom naše nepřátele pozvali do svého srdce a projevíli jim milosrdenství. Pane, změň mé srdce a dej mi čas k uvažování nad tím, jak milosrdný ke mně jsi, i když jsem nevděčný a zlý. Amen

Píseň: 632

Večeře Páně:

Vyznání vin:

Před tebe Bože předstupujeme, se vším, co tíží a trápí. Se svou životní bolestí. S tím, jak málo spoléháme, že tvé milosrdenství a vysvobození v našem světě něco zmůže. Odpusť, že se přizpůsobujeme tomuto světu a zatemňujeme obzory, které ty svým příběhem spásy nám otevíráš. **Nyní před tebou stojíme, svatý Bože a vyznáváme své viny.**

1. Vyznáváte, že Bůh je věrný a spravedlivý? Že poslal k nám svého Syna Ježíše Krista, aby s námi obnovil porušenou smlouvu? Že Jeho milost a láska přemáhá lidskou pýchu a nenávisť?

Jestliže tomu tak je, odpovězte: **VYZNÁVAM.**

2. Věříte, že Bůh posílá svého Ducha, aby naše žití otvíral k záchraně? Že tou jedinou záchranou je Ježíš Kristus – Syn Boží, který za naše hříchy položil svůj život na kříži? Věříte, že Jeho smrt nebyla zbytečná?

Jestliže tomu tak je, odpovězte: **VĚŘÍM.**

3. A jako ti, kdo se s důvěrou otevřeli uzdravující moci Ducha, nechme působit v nás léčivé dílo Boží, které přináší odpuštění v Kristu. Naše odpuštění toužíme přinášet i do našich vztahů mezi sebou navzájem a k lidem kolem sebe.

Jestliže tomu tak je, odpovězte: **ODPOUŠTÍM, s pomocí Boží.**

Slovo milosti: (Ř 16, 25-26)

Přijměte do svých srdcí slovo milosti:

A. Text:

25 Sláva tomu, který má moc upevnit vás ve víře podle evangelia a podle zvěsti Ježíše Krista: v ní je odhaleno tajemství, které od věčných časů nebylo vysloveno,

26 nyní je však zjeveno prorockými Písmy a z příkazu věčného Boha stalo se známým mezi všemi národy, aby je poslušně přijali vírou.

B. Pozdrav pokoje: „Na znamení pokoje a odpuštění – podejme si mezi sebou navzájem ruce se slovy – POKOJ TOBĚ“.

C. Apoštolské vyznání víry: *Věřím v Boha Otce...*

Slova ustanovení: (1 K 11, 23-26)

23 Já jsem přijal od Pána, co jsem vám také odevzdal: Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb,

24 vzdal díky, lámal jej a řekl: „Toto jest mé tělo, které se za vás vydává; to čiňte na mou památku.“

25 Stejně vzal po večeři i kalich a řekl: „Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví; to čiňte, kdykoli budete pít, na mou památku.“

26 Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde.

Epikléze (modlitba)

Všemohoucí Bože ty nedovolíš, aby náš život určovala hořkost a beznaděj. Děkujeme Ti za Tvoji oběť na kříži. Děkujeme za Tvého Ducha, kterého zesílíš k nám a na nás. Ducha nového žití, obnovy a naděje. Amen

Pozvání: (Zj 22, 17)

A Duch i nevěsta praví: PŘIJĎ! A kdokoli to slyší, ať řekne, PŘIJĎ! Kdo žízní, ať přistoupí, kdo touží, ať zadarmo nabere vody života.

Kdo chcete, přijměte jeho pozvání, ať přicházíte odkudkoli. Ke stolu Kristovu jsou bez rozdílu církevní příslušnosti zváni všichni, kdo věří v jeho vykupitelské dílo. Hle vše je přichystáno!

Přijímání:

- *Vezměte a jezte to jest tělo mé, které se za vás vydává.*
- *Vezměte a pijte to jest kalich mé krve, která se prolévá za vás na odpuštění hříchů.*

Písně během vysluhování – 308

Propouštění: (Ř 15, 2)

A) Každý z nás ať vychází vstříc bližnímu, aby to bylo k dobru společného růstu.

Děková modlitba:

Pane náš – děkujeme, že smíme vědět, že si s námi v nemocech i bolesti, starostech a smutcích. Chválíme tě, že tu nejsme sami, vydáni na pospas všemu, co nás tíží a zotročuje. Děkujeme, že nás povoláváš k naději a novému životu. Ty sám nás provázej, ať i skrze náš život prozařuje do tohoto světa sláva tvého království. Amen.

Píseň: 621

Ohlášky:

Přímluvná modlitba:

Bože náš...

- prosíme, abychom byli požehnáním v našich sousedstvích a komunitách
- prosíme za novou energii a vůli k dobrému vládnutí na všech úrovních v moci postavené v našem městě i v naší zemi
- prosíme za poslance a senátory zvolené za náš kraj, za největší potřeby a bolesti našeho města
- prosíme za politickou situaci naší země, abychom se ubránili populismu, autoritářství a zneužívání moci
- prosíme za církev, aby byla stále větším požehnáním ve veřejném prostoru a byla pozitivním a přesvědčivým hlasem, který bude hájit dobro a spravedlnost zvláště pro slabé, osamocené a zranitelné
- prosíme o odvahu řešit dlouhodobé problémy přesahující horizont jednoho volebního období a to, aby co nejvíce politiků a lidí v moci postavených poznalo svou hříšnost a vládli s pokorou a bázni před Bohem
- prosíme, abychom byli lidem naděje, který uprostřed cynismu a skepse přináší radost, víru, pokoj, pravdu, hloubku a opravdový zájem o druhé

A společně voláme...

Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno Tvé. Přijď království Tvé. Buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť Tvé je království i moc i sláva na věky. Amen.

Posláni: (Ř 13, 7-8)

7 Dávejte každému, co jste povinni: daň, komu daň; clo, komu clo; úctu, komu úctu; čest, komu čest.

8 Nikomu nebudte nic dlužni, než abyste se navzájem milovali, neboť ten, kdo miluje druhého, naplnil zákon.

Požehnání:

Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí! Protože Ježíš Kristus vám zanechává, svůj pokoj; ne jako dává svět, ale On sám. Amen

Píseň: 702